

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

Кафедра геодезії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ

неперервної освіти і туризму

Іван ГРИЦЕНКО

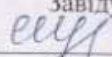
_____ 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри готельно-ресторанної справи та туризму

Протокол № 11 від 05.06 2024 р.

Завідувачка кафедри, д.е.н., професор

 Світлана МЕЛЬНИЧЕНКО

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри геодезії та картографії

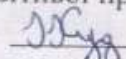
Протокол № 10 від 21.05.2024 р.

Завідувач кафедри, д.геогр.н., проф.

 Іван КОВАЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант освітньої програми, к.е.н., доцент

 Ірина КУДІНОВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Туристичні ресурси України**

Галузь знань

Спеціальність 242 Туризм і рекреація

Освітня програма Туризм

ННІ неперервної освіти та туризму

Факультет землепорядкування

Розробники: завідувач кафедри геодезії та картографії, д.геогр.н., професор

Ковальчук І.П., доктор філософії в галузі географії, ст. викл. кафедри готельно-

ресторанної справи та туризму Ковальчук І.В.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Туристичні ресурси України
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>242 Туризм і рекреація</i>	
Освітня програма	<i>Туризм</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	2
Семестр	1	4
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>136 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – сформуванню у студентів систему знань і навичок з оцінювання регіональних географічних особливостей розміщення туристичних ресурсів на території України, визначення їх ролі та значення для розвитку туристичної інфраструктури та реалізації потенціалу туризму у туристичному бізнесі, здатність застосовувати методичні підходи до досліджень та оцінювання туристичних ресурсів України, визначення потенціалу розвитку туризму в різних районах і регіонах нашої держави.

Завдання – формування знань, умінь та навичок з методичних підходів дисципліни «Туристичні ресурси України», оволодіння схемами рекреаційно-туристичного районування території України; застосування цих підходів для

вивчення структури туристичних ресурсів України; оцінювання стану та потенціалу різних видів туристичних ресурсів; вивчення регіонально-географічних особливостей природних умов, господарського комплексу, соціально-культурних, етнографічних, історико-культурних та інших ресурсів, складових інфраструктури та інституцій туризму, що формують регіональні туристичні ринки і туристичний потенціал України; застосування набутих компетенцій у майбутній роботі у сфері туризму і рекреації.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність :

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

загальні компетентності (ЗК):

K02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; K03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; K05. Прагнення до збереження навколишнього середовища; K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; K10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; K10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

спеціальні (фахові) компетентності:

K15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; K16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій; K19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів; K22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем; СК24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

Програмні результати навчання (ПРН): ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору; ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

рограма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	Ти ж де нь	Ус ьо го	у тому числі					Усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи географії туризму: Туристичні ресурси України. Природно-географічні туристичні ресурси України.														
Тема 1. Навчальна дисципліна «Туристичні ресурси України». Об'єкт, предмет і завдання дисципліни, її структура, зв'язки.	1	6	2	2			2	24	2	2				10
Тема 2. Класифікація і типізація туристичних ресурсів України. Туристичне районування України.	2-3	12	4	4			4							10
Тема 3. Природно-географічні туристичні ресурси. Рельєф як рекреаційно-туристичний ресурс України.	4	10	2	2			6	70	2	2				18
Тема 4. Природно-кліматичні ресурси туристичного потенціалу України. Сім природних чудес України як складова туристичного потенціалу	5-6	12	4	2			6							16
Тема 5. Водні та гідромінеральні туристичні ресурси України	7	12	2	4			6							16
Тема 6. Біотичні туристично-рекреаційні ресурси України	8	10	2	2			6							16
Всього по модулю 1		60	16	16			28	94	4	4				86

Змістовний модуль 2. Природно-антропогенні та суспільно-історичні туристичні ресурси України												
Тема 7. Природоохоронні території та об'єкти як ресурсна база туризму в Україні	9-10	16	4	4			8	14	2	2		10
Тема 8. Антропогенні туристично-рекреаційні ресурси України	11-12	16	4	4			8					30
Тема 9. Етнокультурні та подієві ресурси туризму і заклади дозвілля як туристський ресурс	13	12	2	2			8					10
Тема 10. Регіональний огляд туристичних ресурсів України	14-15	16	4	4			8					30
Всього по модулю 2		60	14	14			32	84	2	2		80
Усього годин		120	30	30			60	178	6	6		166

3. Теми практичних, семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Туристські ресурси України як навчальна дисципліна та складова туризму. Методи і підходи до оцінювання туристських ресурсів	2
2	Характеристика туристських ресурсів України та їх класифікація	4
3	Туристське районування України	4
4	Оцінка потенціалу рельєфу як туристичного ресурсу	4
5	Печери України як туристичний ресурс	4
6	Водні туристичні ресурси України	4
7	Археологічні, архітектурно-історичні, етнокультурні пам'ятки як рекреаційно-туристичний ресурс. Соціально-подієві ресурси, заклади дозвілля та інформаційні ресурси туризму в Україні.	8

	Всього годин	30
--	---------------------	----

для заочної форми навчання:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Туристське районування України.	2
2	Планування маршрутів “поїздок вихідного дня” територією рекреаційно-туристичних районів України.	2
3	Регіональна характеристика туристських ресурсів України та їх класифікація	2
	Всього годин	6

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика потенціалу туристичних ресурсів курортної місцевості (індивідуальні завдання, перелік яких наведений в Elearn)	30
2	Характеристика різних видів туристичних об'єктів, розташованих на території України, та різних галузей туризму (індивідуальні завдання, перелік яких наведений в Elearn)	30
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);

- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- практичних робіт;
- презентації та виступи на практичних і наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

(вибрати необхідне чи доповнити)

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Туристичні ресурси України» на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1404> ;
  - конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1404>);
  - підручники, навчальні посібники, практикуми:
1. Ковальчук І.П., Ковальчук І.В. Практичні роботи з дисципліни «Туристичні ресурси України» для здобувачів першого

(бакалаврського) рівня освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм». Київ: НУБіП, 2023. 72 с.

2. Методичні рекомендації для вивчення курсу «Туристичні ресурси України» для студентів IV курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм» / Укл. Н.В. Чир. Ужгород : УжНУ, 2015. 32 с.

- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Алешугіна Н.О., Барановська О.В., Барановський М.О., Зеленська О.О., Смаль І.В., Філоненко І.М. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства. Навчальний посібник. Чернігів: Видавництво ЧНТУ. 2015. 492 с.
2. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2009. 400 с
3. Герчанівська П. Е. Дерев'яні церкви України. К.: Наукова думка, 1996. 136 с.
4. Данилюк А.Г. Шляхами України: Етнографічний нарис. Львів: Світ, 2003. 250 с.
5. Дерлеменко Є. Парки України: Фотоальбом. Київ: мистецтво, 2006. 96 с.
6. Енциклопедія архітектурної спадщини України: Тематичний словник. К.: Українська Академія архітектури, 1985. 366 с.
7. Енциклопедія етнокультурознавства. Ч.2. Українська національна культура у просторі і часі / Ю.Римаренко, В.Кремень, В.Чернець, Л.Шкляр. Київ, 2002
8. Енциклопедія Українознавства. Перевидання в Україні // За ред. В. Кубійовича. Львів: НТШ. 1996. Т.1-6. 2399 с.
9. Заповідники і національні природні парки України / Мінекобезпеки України. К.: Вища школа, 1999. 232 с.
10. Івченко А.С., О.А. Україна. Фортеці, замки, палаци: Путівник К.: ГНПП "Картографія", 2010
11. Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження / Відп. Ред. В. О. Горбик. К.: ІТ ФПУ, 1998. 399 с.
12. Колотуха О.В. Словник-довідник зі спортивного туризму та активної рекреації: географія, систематизація, практика. Кропивницький: Видавництво Льотної академії НАУ, 2017. 392 с.
13. Курорти України. Минуле та сучасне. Санаторно-курортні заклади ЗАТ "Укрпрофоздоровниця". К.: ТАМЕД, 2002. 287 с.

14. Курортні ресурси України / За ред. М.В.Лободи. К.: ТАМЕД, 1999. 344 с.
15. Лесик О.В. Замки і монастирі України. Львів: Світ, 1993
16. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України. Навчальний посібник. - К.: Альтерпрес, 2007. - 369 с.
17. Макарчук С. А. Історико-етнографічні райони України: Навч. посібник. Львів: Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 352 с.
18. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. Львів, 1997. 259 с.
19. Мацюк О.Я. Замки і фортеці Західної України. Історичні мандрівки. 2-е вид., випр. і доп. Львів: Центр Європи, 2005. 192 с.
20. Огняник М. С. Мінеральні води України: Підручник. К.: Видавн.-полігр. центр "Київ. ун-т", 2000. 216 с.
21. Олійник Я., Стецюк В. Природні та етнокультурні феномени України. К.: Стафед-2, 2003. 114 с.
22. Пам'ятки архітектури та містобудування України. Довідник Державного реєстру національного культурного надбання. Київ: Техніка, 2000.
23. **Покоłodна М. М. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покоłodна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 222 с.**
24. П'ятсот чарівних куточків України, які варто відвідати / Упор. Лагунова Т.І., Калуба Ю.В. Харків: Книжковий клуб "Клуб сімейного дозвілля", 2007. 416 с.
25. **Туристські ресурси України: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладач О. В. Поступна. Х.: НУЦЗУ, 2020. 209 с.**
26. **Ярьоменко С.І. Туристичні ресурси України. Навчальний посібник. К.: Олді +, 2021. 472 с.**
27. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму України.
<https://www.tourism.gov.ua/>

Лектор – Ковальчук І.П., завідувач кафедри геодезії та картографії, доктор географічних наук, професор

Практичні заняття – Ковальчук І.В., доктор філософії, ст. викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму

